

Evaluatie ‘probleemveld ISVAG t.g.v. de gevolgen van de beslissing van de RvVB van 29/8/2024’

1 Historiek

Met deze nota biedt de OVAM een evaluatie aan van de situatie die ontstaan is rond de Intercommunale voor Slib- en Vuilverwijdering van Antwerpse Gemeenten (ISVAG) t.g.v. de beslissing van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb) van 29/8/2024.

De OVAM maakte eerder al een nota op waarin de gevolgen op korte termijn werden besproken . Deze nota werd op 13/09/2024 bezorgd aan de stad Antwerpen en geactualiseerd met een addendum op 23 september 2024. Nadien werd de nota door de stad Antwerpen aan gouverneur Cathy Berx van de provincie Antwerpen overgemaakt.

De gouverneur heeft, door de oplegging van een veiligheidsmaatregel op 24/9/2024, beslist dat ISVAG haar verbrandingsovens op bedrijfstemperatuur dient te houden en dient te voorzien in een tijdelijke verbranding van afval bij een maximale doorzet van 7 ton/uur. De veiligheidsmaatregel blijft van kracht tot wanneer wordt aangetoond dat er voldoende verwerkingscapaciteit beschikbaar is om alle afvalstromen, met inbegrip van het (niet-recycleerbaar) bedrijfsafval te verwerken, en er geen verwerkingsachterstallen meer zijn.

De gouverneur heeft in haar beslissing aan de OVAM opgedragen om een evaluatie te bezorgen zodra wordt vastgesteld dat er voldoende verwerkingscapaciteit beschikbaar is om alle afvalstromen te verwerken en er dus geen sprake meer is van bijkomende aanwas van afval.

De OVAM toont met deze nota aan dat de huidige veiligheidsmaatregel noodzakelijk was en zijn nut heeft bewezen. Ondertussen is de situatie nog steeds precair maar wel beter beheersbaar waardoor er verlaagd risico is op verstoring van de openbare orde, veiligheid en/of gezondheid bij een tijdig aangekondigde opheffing van de huidige veiligheidsmaatregel.

2 Evaluatie en vooruitzicht

In het addendum bij de nota van de OVAM van 23 september 2024 werd het operationeel plan beschreven dat werd uitgewerkt om de verwerking afkomstig van het huishoudelijk afval uit het

werkingsgebied van ISVAG te verzekeren. Verder werd ook gewezen op de risico's op korte en middellange termijn die hieruit voortkomen.

De opgelegde veiligheidsmaatregel heeft ertoe geleid dat vorige week het operationeel crisisplan kon worden bijgewerkt zodat de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval uit het werkingsgebied van ISVAG verder verzekerd werd, zonder dat dit ertoe geleid heeft dat de druk op de verwerking van het bedrijfsrestafval in Vlaanderen in die mate is toegenomen dat de beschikbare opslagcapaciteit hiervoor niet langer voldeed.

Daarnaast heeft ISVAG van deze periode gebruik kunnen maken om de aanwezige afvalstoffen in de bunker van de oven verder af te bouwen en zich grondig voor te bereiden op een veilige uitdienstname en conservering van de verbrandingsinstallatie.

Ondanks de veiligheidsmaatregel opgelegd aan ISVAG en de heropstart van alle verbrandingslijnen van de roosteroven bij Indaver, heeft Indaver nog steeds een hoeveelheid huishoudelijk afval moeten balen om tijdelijk op te slaan in afwachting van definitieve verwerking. Er is bij Indaver een capaciteit voorzien om gedurende drie weken tot 2.000 ton afval per week te balen. Het balen en de stockage van dit afval is door Indaver wel zodanig georganiseerd dat de risico's die hiermee gepaard gaan tot een minimum gereduceerd zijn en de opslag hiervan als veilig beschouwd kan worden.

Wel illustreert dit dat, ondanks ISVAG op beperkte capaciteit kon exploiteren, er vorige week nog steeds onvoldoende verbrandingscapaciteit voorhanden was om te voorzien in de onmiddellijke verwerking van dit afval. Dit blijkt ook uit een hernieuwde rondvraag die de OVAM deed bij de Vlaamse exploitanten van verbrandingsinstallaties en die allen opnieuw aangaven momenteel en ook de komende weken niet over vrije verbrandingscapaciteit te beschikken.

Indaver kan zich er vanaf volgende week naar organiseren om, ook na de mogelijke intrekking van de huidige veiligheidsmaatregel, het afval afkomstig van het werkingsgebied van ISVAG in zijn totaliteit te verwerken. Wellicht zal er hierbij zeker de eerstvolgende week ook nog verder afval gebaald worden met het oog op tijdelijke stockage.

Dat Indaver de verwerking van het ISVAG-afval kan verzekeren, neemt niet weg dat hiermee capaciteit bij Indaver wordt ingenomen die tot enkele weken terug nog volledig gevrijwaard was voor de verwerking van niet-recycleerbaar bedrijfsafval.

Enkele private inzamelaars van bedrijfsafval werden bevraagd hoe zij de situatie momenteel ervaren. Uit deze rondvraag worden volgende zaken geconcludeerd:

- de genomen veiligheidsmaatregel heeft vorige week duidelijk voor verlichting van de druk gezorgd;
- inzamelaars kampen wel nog steeds met uitzonderlijk hoge stocks die stagneren of zelfs beperkt aangroeien;
- de buitenlandse markt biedt momenteel onvoldoende alternatieven voor verwerking.

De OVAM heeft op 27 september 2024 aan de bevoegde Nederlandse autoriteit (Inspectie Leefomgeving en Transport, ILenT) gevraagd welke beslissing zij zou nemen wanneer er nieuwe aanvragen komen voor de verwerking van bedrijfsrestafval in Nederland.

ILenT heeft herhaaldelijk (op 1 en op 3 oktober 2024) aangegeven dat dit een vraag is die ze nog onderzoeken en hierop niet meteen een antwoord kan geven. Dit onderstreept alleszins het feit dat er ook in Nederland momenteel een krappe verwerkingscapaciteit is en deze uitweg momenteel niet

als een voor de hand liggend oplossing beschouwd kan worden voor het bedrijfsrestafval dat niet in Vlaanderen (en bij uitbreiding België) zelf verwerkt kan worden.

Gelet op de gesatureerde markt voor afvalverbranding in binnen- en buitenland blijft de situatie kwetsbaar en enkel beheersbaar indien er zich geen onvoorziene omstandigheden voordoen doorheen de verwerkingsschakels (logistieke problemen, calamiteiten bij verbrandingsinstallaties door bijv. ontploffende lachgas cilinders,...). Dit gevaar werd vorige week nog maar eens geïllustreerd doordat de Waalse afvalverbrandingsinstallatie van Uvelia in ongeplande shutdown ging omwille van een lachgasincident en ook de Vlaamse markt moest bevragen naar bijkomende, beschikbare verbrandingscapaciteit van 500 ton/dag.

Om de huidige druk op het bedrijfsrestafval te verlichten zal de OVAM de sector oproepen om bijkomende inspanningen te leveren voor een doorgedreven selectieve inzameling van bedrijfsafval aan de bron en daarbovenop maximaal gebruik te maken van de sorteercapaciteiten die in Vlaanderen voorhanden zijn. De OVAM zal de afdeling handhaving vragen om de komende weken bijkomend toe te zien dat de regelgeving hierover correct wordt nageleefd.

3 Conclusie

Door het wegvallen van de verbrandingscapaciteit bij ISVAG is er een tekort om te voorzien in de verwerking binnen Vlaanderen van het huishoudelijk en gelijkaardig bedrijfsafval dat hier geproduceerd wordt.

De verwerking van het huishoudelijk afval kan door Indaver op een veilige manier verzekerd worden, ook na de opheffing van de huidige veiligheidsmaatregel.

De situatie betreffende de verwerking van het niet-recycleerbaar bedrijfsafval is niet langer kritiek, maar de druk blijft wel zeer hoog. Verwacht wordt dat de verwerkingscapaciteit hiervoor in zowel Vlaanderen als in Brussel, Wallonië en onze buurlanden gesatureerd blijft tot eind dit jaar.

Onvoorziene omstandigheden in de verwerkingsketen kunnen, wanneer deze zich voordoen, de komende weken tot grote capaciteitsproblemen in Vlaanderen leiden. Dit risico wordt groter wanneer de installatie van ISVAG afgekoeld is en het daardoor technisch pas mogelijk wordt deze na een paar maanden terug in dienst te nemen, ook al moest hier eerder opnieuw een noodzaak toe zijn.